

« zurück blättern vor »

LICHTAN subst. m., ab 1564; auch *lichton*, *lutan*; ‘Barke zum Transport von Waren vom Schiff zum Lager im Hafen’ – ‘barka lub mały statek służący do przewozu towarów ze statku do magazynów portowych’: 1564 oder 1570 LustrRaw 32, SPXVI *Są też tam 2 szkucie zamkowe i lichtan, które oddano po śmierci nieboszczyka p. Borka staroście dzisiejszemu.* ◦ (1564–1565) 1963 LustrSand 161, SPXVI *Wodne cło na zamek tak wybierają, od kupców telko: naprzód od komiegi – fl. 1, [...] od lutana – gr 15, od łodzie – gr 4.* ◦ 1593 RybGęśli D2v, SPXVI *Ty [Wisło] szkutę / lichtan / batę / y nawy rozne / Traffty / komiegi / dźwigasz nigdy nie prozne.* ◦ (1611–1640) 1735 Vol.Leg.3 60, L *Szyprowie od lichtana płacą po złt 2.* ◦ (1675) 1679 Haur Ek. 170, L *Przy statkach mieć potrzeba lichton dla lichtowania zboża na iakiéy zawadzie.* ◦ 1696 Pot.Pocz. 94, L *Szukaią w całym dotąd dziury w tym lichtonie, aż nakoniec im utonie.* ◦ vor 1808 Mag.Mskr., L *Lichton służy do lichtowania ze statku, gdy ten stanie na piaszku, i bierze 4 do 5 łasztów, który dla potrzeby prowadzą przy statkach.* ◦ [LBel.] 1843–1855 Moracz.Dzieje VI 184, DOR [W XVI w.] *szyprowie od każdej skutury na rok po złotych sześć płacili podatku, od dubasa po trzy złote, a od lichtana, czyli statku jeszcze mniejszego, po dwa.* ◦ [arch.] 1932–1934 Bystr.Dzieje II 567, DOR *Z mniejszych łodzi znane są w XVI wieku lichtany, a więc kilkutasztowe łodzie, służące najczęściej do pomocy większym statkom.* – (SŁA), SPXVI, TR, L, SWIL, SW, DOR (daw.). ◦ **Var:** *lichtan* subst. m., 1564 oder 1570 LustrRaw 32, SPXVI ◦ [LBel.] 1932–1934 Bystr.Dzieje II 567, DOR – (SŁA), SPXVI, TR, L, SWIL, SW, DOR (daw.); *lichton* subst. m., (1675) 1679 Haur Ek. 170, L ◦ [LBel.] vor 1808 Mag. Mskr., L – (SŁA), L, SWIL, SW; *lutan* subst. m., [hapax] (1564–1565) 1963 LustrSand 161, SPXVI – nur SPXVI. ◦ **Etym:** 1) ostmd. *Lidgan* subst. m., ‘ein kleines Schiff zum Entladen größerer Schiffe’, FRB. 2) ostmd. *Lichter(kahn)* subst. m., ‘ein kleines Schiff zum Entladen größerer Schiffe’, FRB. ◦ **Der:** *lichtuga* subst. f., ‘kleines Schiff’, (1649) 1650 Tward.Wład. 46, L *Okręt na hak wrażony, prozno pracuje bokami, przyydzie lichtugą uciekać.* Zuerst geb. L. ❖ Die Form des 16. Jhs. hat ein labialisiertes [ã], was die Variante *lichton* erklärt. Angaben aus FRISCHBIER nach SŁAWSKI SE; Die Etymologie von *lutan* nach SPXVI. Die Form *lichtan* scheint eine Kontamination von *Lidgan* und *Lichtkahn* zu sein.

« zurück blättern vor »